

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

Каре

МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПРОГНОЗИ НА ЕКСПЕРТИ НА ЕЦБ ЗА ЕВРОЗОНАТА

Въз основа на информацията, налична към 23 февруари 2009 г., експерти на ЕЦБ изготвиха прогнози за макроикономическата динамика в еврозоната.¹ В отражение на влошените перспективи за растежа в световен мащаб и за вътрешното търсене средногодишният растеж на реалния БВП през 2009 г. се очаква да бъде отрицателен – между -3,2 % и -2,2 %, преди да нарасне до диапазона -0,7 % и +0,7 % през 2010 г. Очаква се инфлацията да намалее вследствие на понижението на цените на суровините и забавянето на икономическата активност. Средният темп на прираст на общия хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ) според прогнозите ще бъде между 0,1 % и 0,7 % през 2009 г. и между 0,6 % и 1,4 % през 2010 г.

Технически допускания за лихвените проценти, обменните курсове, цените на суровините и фискалната политика

Техническите допускания за лихвените проценти и за цените на енергоносителите и на неенергийните суровини се базират на пазарни очаквания към 13 февруари 2009 г. (крайна дата)². Допускането за краткосрочните лихвени проценти е от чисто техническо естество. Краткосрочните лихвени проценти се измерват чрез тримесечния EURIBOR, като пазарните очаквания се извеждат от фючърските цени. Методологията определя общо средно равнище на краткосрочните лихвени проценти от 1,8 % за 2009 г. и 2,1 % за 2010 г. Пазарните очаквания за номиналната доходност на 10-годишните държавни облигации на еврозоната са за равнище от 4,2 % през 2009 г. и 4,6 % през 2010 г. Базовата прогноза взема предвид настоящото затягане на условията за финансиране, но също включва и допускането, че в прогнозния период спредът на банковите кредити леко ще се стесни по отношение на гореспомнатите лихвени проценти. Също така се допуска, че настоящите затегнати условия за кредитиране постепенно ще се облекчат през прогнозния период. Що се отнася до суровините, трендът на фючърските пазари през двуседмичния период, приключващ на крайната дата, дава основание да се определят очаквани средни цени на петрола от 49,3 щатски долара/барел през 2009 г. и 57,4 щатски долара/барел през 2010 г. Очаква се международните цени на храните в щатски долари да се понижат с 11,8 % през 2009 г. и да се повишат с 4,9 % през 2010 г. Цените на останалите (т.е. неенергийни и нехранителни) суровини в щатски долари се предвижда да се понижат значително през 2009 г. – с 29,9 %, и да се увеличат с 6,0 % през 2010 г.

Според техническото допускане през прогнозния период двустранните обменни курсове остават непроменени на средните равнища през двуседмичния период, завършващ на крайната дата. Това означава обменен курс евро/щатски долар от 1,29 през 2009 г. и 2010 г. и ефективен обменен курс на еврото, който през 2009 г. е средно с 2,4 % по-нисък от средната стойност за 2008 г., а през 2010 г. – с 0,1 % по-нисък от средната стойност за 2009 г.

Допусканията за фискалната политика се основават на националните бюджетни програми на отделните държави от еврозоната към 13 февруари 2009 г. Те включват всички мерки по политиката, които вече са приети от националните парламенти или са детайлно разработени от правителствата и е вероятно да преминават през законодателната процедура. По-специално в прогнозите са отчетени пакетите от фискални стимули, одобрени в редица страни.

¹ Макроикономическите прогнози на експерти на ЕЦБ допълват тези на експерти на Евросистемата, изготвени на всеки шест месеца съвместно от експерти на ЕЦБ и на националните централни банки от еврозоната. Използваните техники съответстват на техниките за разработването на прогнозите от експерти на Евросистемата, описани в „Ръководство за макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата“ (*A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises*), ЕЦБ, юни 2001 г., публикувано на уебсайта на ЕЦБ. За да намери отражение несигурността, свързана с тези прогнози, резултатите за всяка отделна променлива са представени в диапазони на колебания. Диапазонът за всяка променлива и всеки прогнозен хоризонт съответстват на вероятностен интервал от 75 % въз основа на модел. Използваният метод е описан в „Нова процедура за съставянето на прогнозните диапазони от експертите на ЕЦБ“ (*New procedure for constructing ECB staff projection ranges*), ЕЦБ, септември 2008 г.; текстът е публикуван на уебсайта на ЕЦБ.

² Допусканията за цените на петрола и на храните се основават на цените на фючърсите до края на 2010 г. Приема се, че цените на други суровини ще следват фючърсите до края на 2009 г., а впоследствие ще се променят в съответствие с глобалната икономическа активност.

Допускания по отношение на международната среда

Перспективите за световната икономика се влошиха чувствително през последното тримесечие на 2008 г. в условията на бързо разширяване на спиралата на неблагоприятното взаимно влияние между финансовата криза и реалната икономическа активност в развитите икономики и на разрастване на преноса на тези ефекти към възникващите пазари, особено чрез срива на глобалната търговия. Прогнозира се световната икономика да претърпи най-силния си и синхронизиран спад от много десетилетия насам. Средногодишният растеж на световния реален БВП извън еврозоната се очаква да се понижи от 3,6 % през 2008 г. до 0,2 % през 2009 г. и умерено да се възстанови до 2,5 % през 2010 г., с действието на експанзионистични мерки на политиката в световен мащаб. Очаква се основните търговски партньори на еврозоната да бъдат особено засегнати от забавянето на икономическата активност в глобален план. В резултат на това прирастът на експортните пазари на еврозоната, който през 2008 г. беше 4,1 %, се очаква през 2009 г. да бъде отрицателен, -5,3 %, преди да се възстанови до 1,9 % през 2010 г.

Прогнози за растежа на реалния БВП

От второто тримесечие на 2008 г. насам растежът на реалния БВП в еврозоната е отрицателен, като БВП намалява с 1,5 % на тримесечна основа през последното тримесечие на същата година. В съответствие с последните краткосрочни икономически показатели и проучвания се очаква БВП да продължи да намалява през 2009 г., но в по-малка степен в сравнение с края на 2008 г. Това понижение отразява спада в износа, съчетан с намаляващо вътрешно търсене. Перспективата за инвестициите е особено засегната от слабата активност в световен мащаб и високата степен на несигурност. По-специално жилищните инвестиции се очаква да намаляят, допълнително отразявайки продължаващите корекции на жилищните пазари в някои държави от еврозоната. Според прогнозите частното потребление ще намалее поради влошаващите се условия на пазара на труда и ниското доверие. Неотдавнашната неблагоприятна динамика – например по-слабата световна търговия, намаляването на доверието и затягането на условията за финансиране – се очаква постепенно да обърне посоката си през периода. За 2010 г. обаче се прогнозира оживление благодарение на големите макроикономически стимули в еврозоната и останалата част от света и като отражение на взетите мерки за подпомагане на функционирането на финансовата система. Предвижда се то да се стимулира от износа, очакваното постепенно нормализиране на финансовите пазари и стабилизиране на жилищните пазари. Като цяло, след растеж от 0,8 % през 2008 г. реалният БВП се очаква през 2009 г. да намалее в диапазона 2,2 % – 3,2 %, преди да отчете стойности на изменение между -0,7 % и +0,7 % през 2010 г.

Таблица А Макроикономически прогнози за еврозоната

(средногодишно процентно изменение)^{1), 2)}

	2008 г.	2009 г.	2010 г.
ХИПЦ	3,3	0,1 - 0,7	0,6 - 1,4
Реален БВП	0,8	-3,2 - -2,2	-0,7 - 0,7
Потребление на частния сектор	0,5	-1,2 - -0,2	-0,4 - 1,0
Потребление на сектор <i>Държавно управление</i>	2,1	1,3 - 2,1	1,1 - 1,9
Брутно образуване на основен капитал	0,3	-8,6 - -5,8	-4,3 - -0,3
Износ (стоки и услуги)	1,8	-9,7 - -6,9	-0,9 - 1,9
Внос (стоки и услуги)	1,8	-8,0 - -5,0	-1,6 - 2,6

1) Прогнозите за реалния БВП и неговите компоненти се базират на календарно изгладени данни. Предвижданията за износ и внос включват търговията в рамките на еврозоната.

2) Данните за БВП се отнасят за всички 16 страни от еврозоната. По отношение на ХИПЦ Словакия е включена като част от еврозоната в обхвата на прогнозите за 2009 г. Средногодишното процентно изменение за 2009 г. е базирано на състав на еврозоната, който през 2008 г. вече включва Словакия.

Прогнози за цени и разходи

В резултат на намаляването на цените на суровините и базовите ефекти, предизвикани от изменения на цените на суровините в миналото, отразявайки в по-голяма степен влошаващата се икономическа перспектива, средногодишната ХИПЦ-инфлация се очаква да се понижи през 2009 г. до диапазон 0,1 % – 0,7 %, при 3,3 % през 2008 г. Прогнозира се инфлацията през 2010 г. да бъде между 0,6 % и 1,4 %. Във връзка с влошената икономическа перспектива за еврозоната се очаква вътрешният ценови натиск да остане ограничен през целия период. По-специално компенсациите на наето лице, които отбелязаха силно увеличение през 2008 г., се очаква да намалее значително, с по-нисък растеж на заплатите както в публичния, така и в частния сектор, при влошаване на условията на трудовия пазар и намаляване на инфлацията. Прогнозира се намалението на нормата на печалба допълнително да отслаби инфлацията. Накрая, очаква се ниската световна инфлация също да подпомогне съдържането на цените на вноса.

Съпоставка с прогнозите от декември 2008 г.

В сравнение с макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата, публикувани в *Месечен бюлетин*, декември 2008 г., очакваните за 2009 г. и 2010 г. диапазони на реалния БВП са коригирани значително надолу, отразявайки по-ниската активност в световен мащаб, понижението на цените на активите и по-слабото доверие.

И двата прогнозни диапазона за годишното увеличение на общия ХИПЦ през 2009 г. и 2010 г. са значително под тези, посочени през декември 2008 г., най-вече отразявайки низходящите корекции на цените на енергоносителите и храните, но също и влиянието на по-ниската активност върху заплатите и цените.

Таблица Б Съпоставка с прогнозите от декември 2008 г.

(средногодишно процентно изменение)

	2008 г.	2009 г.	2010 г.
Реален БВП – декември 2008 г.	0,8 - 1,2	-1,0 - 0,0	0,5 - 1,5
Реален БВП – март 2009 г.	0,8	-3,2 - -2,2	-0,7 - 0,7
ХИПЦ – декември 2008 г.	3,2 - 3,4	1,1 - 1,7	1,5 - 2,1
ХИПЦ – март 2009 г.	3,3	0,1 - 0,7	0,6 - 1,4

© Европейска централна банка, 2009 г.

Адрес: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Пощенски адрес: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Телефон: +49 69 1344 0

Факс: +49 69 1344 6000

Уебсайт: <http://www.ecb.europa.eu>

Всички права запазени.

Възпроизвеждането с образователна и нетърговска цел се разрешава единствено с изрично позоваване на източника.